

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Aanvullend onderzoek ecologie Groenestraat ong. te Lienden

Aanvullend onderzoek naar poelkikker, platte schijfhoren en steenuil in het kader van de Omgevingswet

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2024-1825
Datum:	18 augustus 2025
Samensteller:	ing. B.P.G. van Beurden
Collegiale toets:	ing, D.F. Knoops
Opdrachtgever:	Buro SRO B.V.
Contactpersoon:	T. Oostrom

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Mogelijk aanwezige soorten	5
1.3 Doel	5
1.4 Beschrijving plangebied	5
1.5 Voorgenomen werkzaamheden	6
1.6 Kader Omgevingswet	6
2 Methode onderzoek	8
2.1 Theoretisch kader	8
2.2 Praktische uitvoering	8
2.3 Veldbezoeken	10
2.4 Specifieke omstandigheden	10
2.5 Deskundigheid	10
3 Resultaten	11
3.1 Amfibieën	11
3.2 Platte schijfhoren	11
3.3 Steenuil	13
3.4 Overige soorten en Specifieke zorgplicht	14
3.5 NDFF	15
4 Conclusie	16
4.1 Amfibieën	16
4.2 Platte schijfhoren	16
4.3 Steenuil	16
4.4 Overige soorten en Specifieke zorgplicht	16
4.5 Vervolgstappen	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Groenestraat ong. te Lienden is een agrarisch perceel gesitueerd met appelboomgaarden en een schapenweide (figuur 1.1). De beoogde ruimtelijke ingreep betreft het realiseren van 95 woningen, waarbij de huidige boomgaard wordt verwijderd en er eventueel ingrepen zullen plaatsvinden aan de watergangen aan de noordzijde van de planlocatie.

Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen te Groenestraat ong. te Lienden.

Gezien de beoogde ingreep mogelijk leidt tot de aantasting van natuurwaarden beschermd onder de Omgevingswet (Ow) is een quickscan Natuur uitgevoerd naar de potentie van het plangebied en mogelijke negatieve effecten ten gevolge van de beoogde werkzaamheden (van Beurden, 2024). Op basis van de quickscan Natuur kon de aanwezigheid van essentiële functies van beschermde soorten niet uitgesloten worden (zie tabel 1.2). Om vast te stellen of het plangebied daadwerkelijk een functie heeft voor vorengenoemde soorten dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Buro SRO B.V. heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

1.2 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan Natuur (van Beurden, 2024) is gebleken dat binnen de planlocatie mogelijk essentieel leefgebied aanwezig is van de poelkikker, platte schijfhoren en steenuil (tabel 1.1).

Tabel 1.1 Overzicht van de potentie van de planlocatie voor beschermde soorten (van Beurden, 2024).

Soortgroep	Onderzoek nodig	Bescherming Ow	Mogelijke functie plangebied
Planten			
Grondgebonden zoogdieren			
Vleermuizen			
Amfibieën, reptielen en vissen			
Poelkikker	Ja	HR	Voortplantingshabitat
Insecten en ongewervelden			
Platte Schijfhoren	Ja	HR	Leefgebied
Vogels (Cat. 1 t/m 4)			
Steenuil	Ja	VR	Essentieel leefgebied
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

1.3 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Zijn de poelkikker, platte schijfhoren en steenuil aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maken vorengenoemde soorten gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied jaarrond beschermde essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig?
- Resulteert de voorgenomen ingreep in het beschadigen of wegnemen van jaarrond beschermde essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit noodzakelijk voor de voorgenomen ingreep uitgevoerd kan worden?

1.4 Beschrijving plangebied

De planlocatie bestaat uit agrarische percelen met een appelboomgaard, schapenweide en watergangen (figuur 1.1). Een uitgebreide beschrijving van de planlocatie en de directe omgeving hiervan is te vinden in de quickscan Natuur (van Beurden, 2024).

Figuur 1.2 De planlocatie betreft een agrarisch perceel met appelboomgaarden en een schapenweide. Door het plangebied loopt een watervoerende sloot.

1.5 Voorgenomen werkzaamheden

De beoogde ruimtelijke ingreep betreft de realisatie van 95 woningen. Hierbij wordt de huidige boomgaard verwijderd en zullen er eventueel ingrepen plaatsvinden aan de watergangen. Het vigerende plan voorziet niet in deze beoogde ruimtelijke ingreep, waardoor een planwijziging benodigd is. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- slopen van schapenstal: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- kappen van boomgaard: kapwerkzaamheden en afvoer hout;
- eventueel dempen van sloten: graaf- en dempwerkzaamheden;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie 95 woningen: algemene bouwwerkzaamheden;
- aanleg van watergangen: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- aanplant van bomen;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

1.6 Kader Omgevingswet

De soortenbescherming van het onderdeel Natuur binnen de Omgevingswet valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (Bal art. 11.37), Habitatrichtlijn (Bal art. 11.46) en de nationaal beschermde soorten (Bal art. 11.54). De bescherming van de poelkikker en platte schijfhoren vallen onder de Habitatrichtlijn. De steenuil valt onder de Vogelrichtlijn. Binnen de Vogelrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het leefgebied en de nestplaats jaarrond beschermd zijn en overige broedvogels waarvan de nestplaats en het leefgebied enkel beschermd zijn tijdens de broedperiode.

Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Ow, art. 5.1

Lid g: Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten: een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) wordt aangewezen welke schadelijke handelingen hiermee wordt bedoeld.

Bal, art. 11.37 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid b: Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;

Lid d: Het opzettelijk storen van vogels in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

Bal, art. 11.46 (Habitatrichtlijnsoorten)

Lid b: Het opzettelijk verstoren van dieren als genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;

Lid d: Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de poelkikker en steenuil zijn de richtlijnen vastgelegd in het Kennisdocument (BIJ12, 2017), hierin wordt er verwezen naar de Soortinventarisatieprotocollen (NGB, 2023). Voor de platte schijfhoren zijn de richtlijnen vastgelegd in het Soortinventarisatieprotocol (NGB, 2023). De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde gebouwbewonende soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Soorteninventarisatieprotocol.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in de relevante Kennisdocumenten (BIJ12, 2017) en/of NGB soorteninventarisatieprotocollen (NGB, 2023).

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Poelkikker	Voortplantings-habitat	Mei t/m 15 juli	Inventariseren middels luisteren naar kooractiviteit en middels scheppen naar adulten en larven.
Platte schijfhoren	Leefgebied	Juni t/m september	Minimaal 1 veldbezoek waarbij op 5 kansrijke plekken om de 100 meter van de watergang wordt geschept.
Steenuil	Leefgebied	1 feb. t/m 30 april	3 veldbezoeken met tussen het 1e en 3e bezoek minimaal 1 maand.
Cat. 5 vogels Algemene broedvogels	Nest		De nesten van cat. 5 soorten en andere algemene broedvogels worden meegenomen gedurende de overige veldbezoeken.

2.2 Praktische uitvoering

Poelkikker

Om de aan- of afwezigheid van de poelkikker vast te stellen is er op twee verschillende momenten geschept in de watergangen in en om de planlocatie (figuur 2.1). Hiervoor is een Ravon steeknet gebruikt met een maaswijdte van 3 mm. Er is voornamelijk geschept op 'kansrijke' locaties als tussen de rijke watervegetatie en zonbeschenen waterkanten. Daarnaast zijn de oevers van de watergangen geïnspecteerd op wegspringende amfibieën (plonzen tellen) en is er op gehoor geluisterd naar kwakende individuen.

Aanvullend hierop zijn er koortellingen uitgevoerd in de avond. Op relatief warme, broeierige, windstille avond of nacht, na voldoende regenval is er kooractiviteit van de poelkikker waarneembaar. Op basis van koortellingen kan enkel een schatting gemaakt worden van de populatiegrootte.

Figuur 2.1 Op en langs de planlocatie is in meerdere watergangen geschept om de aanwezigheid van de poelkikker vast te kunnen stellen.

Platte schijfhoren

Bij aanvullend onderzoek naar de platte schijfhoren zijn meerdere criteria van belang, namelijk (1) het juiste biotoop dient aanwezig te zijn en (2) om de soort waar te nemen is het bemonsteren van de vegetatie van belang. Daarbij kan onderzoek naar de soort alleen gedaan worden in de periode mei t/m juli. Na juli worden veel sloten opgeschoond (Boesveld et al., 2009). Om de aan- of afwezigheid van de platte schijfhoren vast te stellen, wordt er 1 keer geschept in de watergang. Hierbij wordt gekeken naar de meest kansrijke plekken waar de platte schijfhoren voor kan komen in de watergang, waarbij vooral wordt gekeken naar plekken met veel ondergedoken en drijvende watervegetatie, of plekken met veel algen. Er wordt op de vijf meest kansrijke locaties, om de 100 meter van de watergang geschept, waarbij de onderwatervegetatie wordt opgeschept en eventuele schijfhorens worden uitgezocht en gedetermineerd. Hierbij is het van belang dat de te onderzoeken watergangen tenminste 3 maanden voorafgaand aan het veldbezoek niet zijn geschoond.

Steenuil

Tijdens een territoriumkartering van de steenuil worden het aantal roepende mannetjes in kaart gebracht. Onder de aanname dat elk roepend mannetje een broedpaar vertegenwoordigt wordt zo een beeld van het aantal territoria verkregen. Een belangrijk hulpmiddel hierbij is een smartphone en bluetooth JBL Clip 3 speaker, waardoor de roep wordt afgespeeld. Een steenuil beschermt zijn territorium door te antwoorden met een (balts)roep. Daarnaast geven zichtwaarnemingen inzicht in de mogelijke aanwezigheid van een broedpaar. Als laatste wordt er gelet op verse braakballen, (rui)veren en krijtsporen binnen de stallen en eventuele paaltjes van hekwerk, indien aanwezig. Deze sporen geven een indicatie dat een steenuil(paar) vaak naar deze locatie terugkomt.

Naast het uitgevoerde veldonderzoek wordt ook het eerder uitgevoerde bureauonderzoek geactualiseerd. Hiervoor wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opnieuw geraadpleegd om te checken of externe personen of partijen waarnemingen hebben gedaan die relevant zijn in voorliggend project. Hiervoor wordt een check gedaan op waarnemingen die relevant zijn in kader van de beoogde ruimtelijke ingreep wat betreft locatie (binnen circa 100 m van de planlocatie) en soortgroepen. De meest recente datum van raadpleging in de NDFF is d.d. 7 augustus 2025.

2.3 Veldbezoeken

Het onderzoeksgebied is geïnventariseerd door ter zake deskundig ecologen van Blom Ecologie of externe ter zake deskundig ecologen onder verantwoordelijkheid van Blom Ecologie. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabellen (tabel 2.2 en tabel 2.3).

Tabel 2.2 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende aanvullend onderzoek naar poelkikker en platte schijfhoren.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Weersomstandigheden
Poelkikker 1	Voortplantingshabitat	1	12-06-2025	0/8, droog, 2 Bft, 23°C
Poelkikker 2	Voortplantingshabitat	1	23-06-2025	5/8, droog, 3 Bft, 20°C
Platte schijfhoren 1	Leefgebied	1	23-06-2025	5/8, droog, 3 Bft, 20°C

Tabel 2.3 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek naar steenuil.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon	Tijd	Weersomstandigheden
Uilen 1	Leefgebied	2	06-03-2025	18:27	18:15-20:30	0/8, droog, 1 Bft, 16°C
Uilen 2	Leefgebied	2	19-03-2025	18:49	18:45-21:00	0/8, droog, 1 Bft, 11°C
Uilen 3	Leefgebied	2	03-04-2025	20:13	20:00-22:15	0/8, droog, 2 Bft, 16°C

2.4 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten. Tijdens het onderzoek was er, voor zover de onderzoekers hebben kunnen nagaan, geen sprake van omstandigheden die mogelijk effect sorteren op de onderzoeksresultaten.

2.5 Deskundigheid

Bij Blom Ecologie beschikken onze medewerkers over diepgaande ecologische kennis, ondersteund door gedegen praktische en theoretische opleidingen in ecologie. Onze adviseurs en onderzoekers hebben jarenlange ervaring in een breed scala aan ecologische projecten. Ons werk richt zich op het begrijpen van het ecosysteem en het beoordelen van effectbepalingen. Blom Ecologie is kandidaat-lid bij het Netwerk Groene Bureaus en conformeert zich aan de NGB-onderzoeksprotocollen en NGB-gedragscode. Dit lidmaatschap en onze input bij project- en werkgroepen bevestigt onze betrokkenheid bij de nieuwste ontwikkelingen in de ecologische advieswereld. We passen wetenschappelijk verantwoorde methoden toe om nauwkeurige en betrouwbare resultaten te leveren. Hierdoor kunnen wij op maat gemaakte adviezen bieden die bijdragen aan het behoud van biodiversiteit. Wij hechten ook veel waarde aan de opleiding en begeleiding van onze junior collega's. Nieuwe medewerkers worden zorgvuldig ingewerkt door ervaren collega's, die hen begeleiden bij zowel veldwerk als de toepassing van wetenschappelijke onderzoeksmethoden. Door middel van mentorschap, trainingen en de mogelijkheid om samen te werken aan uitdagende projecten, zorgen we ervoor dat junioren zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandig werkende professionals. We bieden daarnaast regelmatig workshops en feedbacksessies om hun kennis en vaardigheden continu te verbeteren en hen te ondersteunen in hun carrièreontwikkeling binnen de sector. Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, maken we gebruik van collegiale toetsing en het vier-ogenprincipe. Dit betekent dat alle belangrijke onderzoeksresultaten en rapportages door een collega worden gecontroleerd voordat ze worden gedeeld met klanten. Dit proces garandeert de juistheid, volledigheid en wetenschappelijke onderbouwing van onze adviezen en draagt bij aan de voortdurende verbetering van onze werkprocessen.

3 Resultaten

3.1 Amfibieën

Tijdens de onderzoekrondes zijn waarnemingen gedaan van bastaardkikkers, kleine watersalamander, gewone pad en groene kikker larven (figuur 3.1). De bastaardkikker is roepend waargenomen en op meerdere plekken gevangen met het schepnet en vervolgens gedetermineerd. In totaal zijn 6 adulte en 1 juveniele bastaardkikkers aangetroffen. Tijdens het scheppen zijn ook circa 50 larven van de groene kikker gevangen. Gezien de aanwezigheid van adulte bastaardkikkers op de planlocatie is de verwachting dat de larven ook bastaardkikkers betreffen. Van de gewone pad en kleine watersalamander zijn van beide soorten één exemplaar gevangen middels schepnet.

De amfibieën zijn enkel waargenomen in de sloot welke door het midden loopt van de planlocatie. De watergangen ten westen en noorden van de planlocatie zijn te breed en beschikken over teveel stroming, waardoor deze geen geschikt leefgebied vormen voor amfibieën.

Er zijn tijdens de veldbezoeken geen beschermde amfibiesoorten vastgesteld. De beoogde ontwikkeling resulteert derhalve niet tot aantasting van essentieel leefgebied van amfibieën. Wel dienen er maatregelen getroffen te worden om effecten op aanwezige amfibieën te voorkomen tijdens de werkzaamheden (**zie H4**).

In de beoogde ontwikkeling wordt tevens een watergang gerealiseerd. Voor amfibieën wordt geadviseerd de watergang natuurvriendelijk in te richten zodat amfibieën hier voldoende gebruik van kunnen maken. Hierbij is belangrijk dat de oevers (vooral noordzijde of westzijde) een flauw talud hebben en vrij is van beplanting om voldoende op te kunnen warmen. Binnen een straal van 400 m van het water dient geschikt landhabitat aanwezig te zijn met verbinding naar het water, zoals met houtwallen, houtstapels of struweel (**zie H4**).

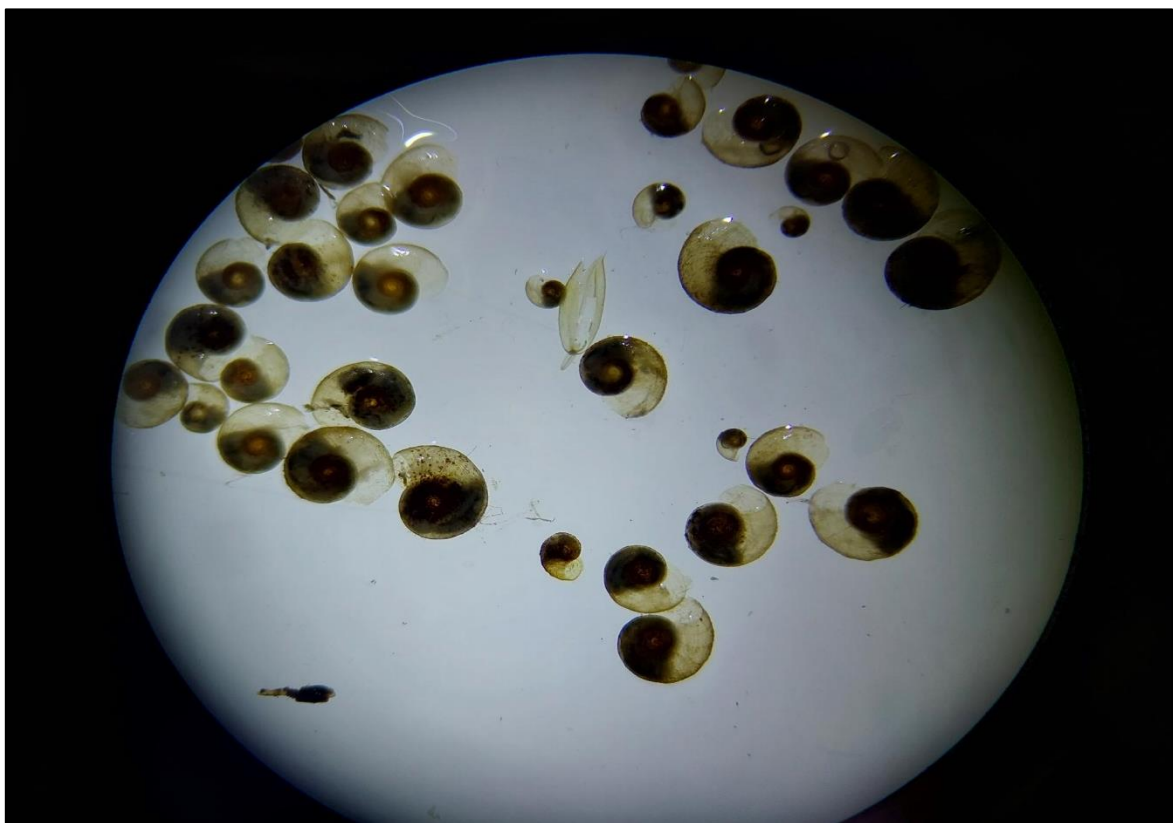
Figuur 3.1 Weergave van de waargenomen amfibiesoorten in het onderzoeksgebied. Tijdens de onderzoeken zijn bastaardkikker (groen), kleine watersalamander (blauw), gewone pad (zwart) en groene kikker larven (oranje) waargenomen.

3.2 Platte schijfhoren

Tijdens het onderzoek zijn er op 3 plaatsen in het water geschept naar de platte schijfhoren (figuur 3.2). Er zijn soorten als poelslak en witte schijfhoren vastgesteld (figuur 3.3). De platte schijfhoren is niet vastgesteld tijdens het onderzoek. De planlocatie betreft derhalve geen leefgebied voor de platte schijfhoren.

Figuur 3.2 Voor de platte schijfhoren zijn op drie locaties in de watergangen bemonsterd. Op deze plekken is watervegetatie aanwezig waar de soort zich schuil kon houden, zoals fontuinkruid of gele plomp.

Figuur 3.3 Weergave van aangetroffen witte schijfhoren tijdens het platte schijfhoren onderzoek.

3.3 Steenuil

Tijdens het uilenonderzoek zijn in totaal 12 waarnemingen gedaan van de steenuil. Hierbij is een nestlocatie van de steenuil vastgesteld en zijn er foeragerende, roepende en rustende individuen waargenomen op en in de directe omgeving van het plangebied (figuur 3.4). De nestlocatie is bekend in een nestkast op een afstand van circa 185 m ten noordwesten van de planlocatie, in een tuin op een boereinerf. De steenuilen die tijdens de veldbezoeken zijn waargenomen komen hoogstwaarschijnlijk van dit nest c.q. territorium. In de Quicksan (van Beurden, 2024) is tevens beschreven dat ten noordwesten van de planlocatie een nestlocatie is vastgesteld van de steenuil (NDFF 2020-2025). Dit is aan de overzijde van de locatie waar tijdens het uilenonderzoek een nestlocatie is vastgesteld. De nestlocatie wordt sinds 2022 niet meer als functioneel beschouwd, gezien het gehele dak in 2022 is verwijderd en het gebouw verder is leeggeruimd (Google streetview, 2022). De waarnemingen van de steenuil zijn sinds 2022 meer verspreid in de omgeving waargenomen, waarbij tevens roepende individuen zijn waargenomen (NDFF 2020-2025). In de nestkast ten oosten van de planlocatie is geen activiteit van steenuil vastgesteld of bekend uit NDFF (2020-2025).

Gezien de planlocatie op korte afstand is gelegen van een nestlocatie, is het mogelijk dat de planlocatie zich bevindt in het territorium van de steenuil. Een territorium van de steenuil kan circa 5 tot 30 hectare bedragen, afhankelijk van het voedselaanbod (BIJ12, 2017). Op de planlocatie zijn enkel foeragerende, roepende of rustende steenuilen waargenomen. De steenuil is op de planlocatie tijdens veldbezoek 1 en 3 circa 30 minuten na zonsondergang voor het eerst waargenomen, waarbij dit roepende individuen zijn. Vervolgens zijn er alleen foeragerende individuen waargenomen, zowel op als in de directe omgeving van de planlocatie. De steenuil is hierbij maar een paar minuten waargenomen, waarna deze weer verderop is gevlogen. Tijdens het tweede veldbezoek is circa 2 uur na start van het veldbezoek pas de eerste waarneming van de steenuil gedaan, waarbij de soort reageerde op geluidsfragmenten die werden afgespeeld om bevestiging te krijgen of er echt geen steenuil aanwezig was. Vervolgens is de steenuil kort foeragerend gezien. In de buurt van het vastgestelde nest zijn tevens foeragerende en roepende steenuilen waargenomen. In de directe omgeving van de nestlocatie is vergelijkbaar leefgebied als op de planlocatie aanwezig, zoals boomgaarden afgewisseld met open grasvelden. De steenuil heeft derhalve voldoende alternatieven voorhanden om te foerageren.

In de beoogde ontwikkeling wordt er tevens groen gerealiseerd wat voor de steenuil kan dienen als leefgebied. Geadviseerd wordt om langs de watergangen voldoende dekkingsmogelijkheden te bieden zoals (knot)boomsingels en struwelen met het aanleggen van takkenhopen, -rillen of los gestapelde stenen of houtblokken. Daarnaast heeft het aanleggen van overhoeken, kruidenzoomen, ruigtes of vijvers met flauwe oevers ook voordelen voor de steenuil. Uitkijkposten zoals palen kan de steenuil gebruiken om te rusten. Door het toepassen van deze maatregelen in de nieuwe situatie, wordt er voor de steenuil voldoende leefgebied gecreëerd om te blijven foerageren op de planlocatie (**zie H4**).

Wanneer er in de inrichting van de planlocatie rekening wordt gehouden met de steenuil (in de vorm van toevoeging van elementen welke positief zijn voor de soort en het voorkomen van verstoring), kunnen negatieve effecten op de soort worden uitgesloten, gezien er tevens voldoende alternatief leefgebied in de directe omgeving aanwezig is om de nabijgelegen nestlocatie te laten blijven functioneren.

Figuur 3.4 Waarnemingen van de steenuil in en rondom de planlocatie. Geel geeft de locatie van een vastgesteld nestlocatie van de steenuil weer. Middels overige kleuren worden waarnemingen van roepende of foeragerende steenuilen weergegeven. De steenuil heeft geen duidelijke binding met de planlocatie en is meermaals in de omgeving van het plangebied waargenomen.

3.4 Overige soorten en Specifieke zorgplicht

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen gedaan van overige soorten.

De volgende soorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: driedoornige stekelbaars, geknobbeld Amerikaanse rivierkreeft, gewone dwergvleermuis, gewone pad, haas, kleine watersalamander en konijn. Dit betreffen voornamelijk foeragerende of rustende individuen. De volgende soorten die zijn aangetroffen tijdens het aanvullend onderzoek vallen onder de Specifieke zorgplicht: gewone dwergvleermuis, gewone pad, haas, kleine watersalamander en konijn.

De gewone dwergvleermuis is enkel foeragerend waargenomen. De soort heeft geen binding met de planlocatie en heeft voldoende alternatieven voorhanden in de omgeving om te foerageren. De planlocatie vervult derhalve geen essentiële functie voor de gewone dwergvleermuis, waardoor er tevens geen sprake is van effecten op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

De gewone pad en kleine watersalamander betreffen vrijgestelde soorten waarvoor reeds in H3.1 maatregelen voor staan beschreven. Indien in de nieuwe situatie natuurvriendelijke oevers worden gecreëerd in de watergangen, kunnen de gewone pad en kleine watersalamander hier ook van meeprofitieren. Er is derhalve geen sprake van negatieve effecten op de staat van instandhouding van de soorten.

De haas en het konijn zijn enkele momenten waargenomen op de planlocatie. Er zijn geen konijnenholen of legers van de haas vastgesteld. De planlocatie betreft derhalve geen verblijfplaats voor deze soorten. Daarnaast zijn in de directe omgeving van de planlocatie vergelijkbare boomgaarden met grasvelden aanwezig, waardoor de planlocatie niet van essentieel belang is voor de haas en het konijn. Negatieve effecten op de staat van instandhouding van de haas en het konijn zijn derhalve uitgesloten.

Ten aanzien van vissen dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de Algemene zorgplicht. De dempwerkzaamheden dienen in één werkrichting worden uitgevoerd om aanwezige vissen voldoende uitwijkmogelijkheden te bieden. Indien er niet gewaarborgd kan worden dat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn voor vissen, dient de te dempen watergang afgevisd te worden door een ecologisch deskundige om het doden van individuen te voorkomen (**zie H4**).

Er zijn geen nesten of verblijfplaatsen vastgesteld welke door de beoogde ontwikkeling worden aangetast. In enkele gevallen kunnen nesten van vogels aangetroffen worden. De locatie van nesten kan van jaar tot jaar verschillen, waardoor de aanwezigheid van algemene broedvogels voor komende jaren niet kan worden uitgesloten. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt indicatief van 15 maart t/m 15 juli. Werkzaamheden die mogelijk nesten van algemene broedvogels aantasten dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen (zie **H4**).

3.5 NDFF

Tijdens het raadplegen van de NDFF (2020-2025) zijn geen waarnemingen aangetroffen die aanvullend zijn op voorliggende onderzoeksresultaten en relevant zijn binnen voorliggend project.

4 Conclusie

4.1 Amfibieën

In de periode juni 2025 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de poelkikker op de planlocatie. Het onderzoek is uitgevoerd conform de Soorteninventarisatieprotocollen (NGB, 2023).

Uit de resultaten van het aanvullend onderzoek blijkt dat de watergangen in de planlocatie geen functie heeft voor de poelkikker. Het dempen en sterk vergraven van de watergangen zal derhalve niet leiden tot negatieve effecten op de poelkikker. Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is daardoor niet noodzakelijk.

4.2 Platte schijfhoren

In de periode juni 2025 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de platte schijfhoren op de planlocatie. Het onderzoek is uitgevoerd conform de Soorteninventarisatieprotocollen (NGB, 2023).

Uit de resultaten van het aanvullend onderzoek blijkt dat de watergangen in de planlocatie geen functie heeft voor de platte schijfhoren. Het dempen en sterk vergraven van de watergangen zal derhalve niet leiden tot negatieve effecten op de platte schijfhoren. Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is daardoor niet noodzakelijk.

4.3 Steenuil

In de periode maart – april 2025 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van nesten en foerageergebied van de steenuil. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument buizerd (BIJ12, 2017) en het Soorteninventarisatieprotocol (NGB, 2023). Tijdens het onderzoek is een bezet nest van de steenuil buiten de planlocatie vastgesteld. Daarnaast wordt de planlocatie sporadisch gebruikt door de steenuil tijdens het rusten en foerageren. Wanneer er in de inrichting van de planlocatie rekening wordt gehouden met de steenuil (in de vorm van toevoeging van elementen welke positief zijn voor de soort en het voorkomen van verstoring), kunnen negatieve effecten op de soort worden uitgesloten, gezien er tevens voldoende alternatief leefgebied in de directe omgeving aanwezig is om de nabijgelegen nestlocatie te laten blijven functioneren. Er dient ten aanzien van de steenuil geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voorhanden te zijn alvorens de werkzaamheden worden opgestart.

4.4 Overige soorten en Specifieke zorgplicht

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot amfibieën, platte schijfhoren en steenuil. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op aanwijzingen van aanwezigheid van soorten op de planlocatie welke vallen onder de Specifieke zorgplicht. Dit betreffen Vrl art. 4.2 en bijlage 1-soorten, Rode Lijst-soorten, Hrl bijlage II, IV en V soorten en nationaal beschermde soorten. Tijdens de uitgevoerde onderzoeken zijn de volgende soorten aangetroffen welke vallen onder de Specifieke zorgplicht: gewone dwergvleermuis, gewone pad, haas, kleine watersalamander en konijn.

Er is wat betreft de bovenstaande soorten geen sprake van nadelige effecten op soorten van de Habitatrichtlijn en Rode Lijst ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Gezien het bovenstaande zijn er geen preventieve maatregelen benodigd.

Zoals beschreven staat in de Vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Indicatief betreft het broedseizoen de periode 15 maart t/m 15 juli. Om schadelijke handelingen te voorkomen dienen werkzaamheden die mogelijk leiden tot verstoring of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

4.5 Vervolgstappen

Voor de uitvoering van de ingreep is geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig (tabel 4.1). Er gelden in het kader van de Ow geen verdere vervolgstappen.

Wel wordt geadviseerd om maatregelen te treffen ten aanzien van de Algemene zorgplicht en de specifieke zorgplicht.

Ten aanzien van amfibieën en vissen dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de Algemene zorgplicht. De dempwerkzaamheden dienen in één werkrichting worden uitgevoerd om aanwezige vissen voldoende uitwijkmogelijkheden te bieden. Indien er niet gewaarborgd kan worden dat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn voor vissen, dient de te dempen watergang afgevisd te worden door een ecologisch deskundige om het doden van individuen te voorkomen.

Er zijn geen nesten of verblijfplaatsen vastgesteld welke door de beoogde ontwikkeling worden aangetast. In enkele gevallen kunnen nesten van vogels aangetroffen worden. De locatie van nesten kan van jaar tot jaar verschillen, waardoor de aanwezigheid van algemene broedvogels voor komende jaren niet kan worden uitgesloten. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt indicatief van 15 maart t/m 15 juli. Werkzaamheden die mogelijk nesten van algemene broedvogels aantasten dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

In de beoogde ontwikkeling wordt tevens een watergang gerealiseerd. Voor amfibieën wordt geadviseerd de watergang natuurvriendelijk in te richten zodat amfibieën hier voldoende gebruik van kunnen maken. Hierbij is belangrijk dat de oevers (vooral noordzijde of westzijde) een flauw talud hebben en vrij is van beplanting om voldoende op te kunnen warmen. Binnen een straal van 400 m van het water dient geschikt landhabitat aanwezig te zijn met verbinding naar het water, zoals met houtwallen, houtstapels of struweel.

In de beoogde ontwikkeling wordt er tevens groen gerealiseerd wat voor de steenuil kan dienen als leefgebied. Geadviseerd wordt om langs de watergangen voldoende dekkingsmogelijkheden te bieden zoals (knot)boomsingels en struwelen met het aanleggen van takkenhopen, -rillen of los gestapelde stenen of houtblokken. Daarnaast heeft het aanleggen van overhoeken, kruidenzoomen, ruigtes of vijvers met flauwe oevers ook voordelen voor de steenuil. Uitkijkposten zoals palen kan de steenuil gebruiken om te rusten. Door het toepassen van deze maatregelen in de nieuwe situatie, wordt er voor de steenuil voldoende leefgebied gecreëerd om te blijven foerageren op de planlocatie.

Bronvermelding

Van Beurden, B.P.G., 2024. Quickscan Natuur aan de Groenestraat ong. te Lienden. Oriënterend onderzoek in het kader van de Omgevingswet. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

NGB, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2023. Versie januari 2023.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Poelkikker (*Pelophylax lessonae*)

Kennisdocument Steenuil (*Athene noctua*)

Bijlagen

Bijlage 1 Poelkikker

Bijlage 2 Steenuil

Bijlagen

Poelkikker

De poelkikker is een zonminnende soort welke een langere periode in en langs het water te vinden is (figuur 1) (BIJ12 kennisdocument Poelkikker, 2017; Creemers et al, 2009). Onbeschaduwde stilstaande wateren zijn het meest ideaal voor de poelkikker. Vaak komt de poelkikker voor in wateren zoals poelen, vennen, veenputten en sloten op (halfnatuurlijke) graslanden, agrarische (klei)polders en heide gebieden. Belangrijk is dat er voldoende vegetatie aanwezig is in het water voor de larven om in te schuilen en dat er voldoende schaduwvrije plaatsen zijn om in te zonnen.

In de winter graaft de poelkikker zich in muizenholletjes, onder stronken en boomstammen. De winterverblijfplaats bevindt zich vaak maar enkele 100 meters van het voortplantingswater.

Figuur 1 Roepende poelkikker (bron: Jelger Herder ©).

Steenuil

De steenuil is een kleine uilensoort met een lichaamsgrote van niet meer dan 23 cm en een spanwijdte van 54 tot 58 cm. Steenuilen hebben een bruin gevlekt verenkleed en een opvallende gele iris.

Steenulen zijn standvogels en sterk gebonden aan kleinschalige landschappen, waarin ze een territorium hebben waar ze het hele jaar verblijven. Het leefgebied bestaat uit een afwisselend landschap met halfopen weilanden, korte en verruigde vegetatiestroken, boomgaarden, moestuinen en andere structuren met voldoende voedselaanbod. De soort maakt gebruik van hopen in bomen en oude schuren en stallen als nest- en rustplaats. Ook wordt er in nestkasten gebroed wanneer natuurlijke holtes afwezig zijn.

De soort maakt een laag fluitende baltsroep en een miauwende contactroep. De broedperiode gaat begin februari van start met een baltsperiode, waarbij in sommige gevallen de jongen pas in het najaar het territorium van hun ouders verlaten. De meest optimale periode om aanwezigheid aan te tonen is medio februari t/m april. Normaliter produceert de soort één legsel per jaar (BIJ12, 2017).

Figuur 2 De steenuil (bron: Blom Ecologie B.V.).

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl